

Na počátku této práce stálo okouzlení tématem barokní Habsburkové a jejich reprezentace ve výtvarném umění, se kterým jsem se seznámil při svém prvním pobytu ve Vídni v roce 2002 v rámci studijního programu Sokrates-Erasmus. Pominu-li obecně přitažlivý fenomén rudolfínského umění, který je u nás již po několik desetiletí předmětem systematického studia¹ i ojedinělé ikonografické studie k habsburské problematice,² pak je třeba konstatovat, že "politické" umění v Čechách 17. a 18. století je dosud jen málo probádaným polem.³ Analyzovat důvody tohoto stavu by přesahovalo rámec předmluvy; postačí uvést, že jde v první řadě o důsledek dlouhodobého negativního hodnocení úlohy Habsburků v českých dějinách. Při hledání vnitřní souvislosti a interpretačního klíče se historik umění navíc potýká s problémem, že v pobělohorské době Habsburkové trvale sídlili ve Vídni, a tak o dvorském umění či uměleckém programu soustavně rozvíjeném panovníkem nemůže být v Čechách řeč. Za vznikem výtvarných děl tématicky a ideově svázaných s touto panovnickou dynastií stáli nejčastěji domácí šlechtici, měšťané, preláti a různé korporace. Je pak vůbec možné - vzhledem k tak různorodému původu artefaktů - uceleně pojednat o reprezentaci Habsburků ve výtvarném umění u nás, nemá-li jít o pouhý soupis dochovaného ikonografického materiálu? Postupné seznámení se s výtvarným fondem, studium zahraniční literatury a pokorné naslouchání názorům jiných mě přivedly k názoru, že sledovat habsburskou reprezentaci celistvě a v širším časovém úseku k uceleným závěrům nepovede. Vydal jsem se proto cestou detailního zkoumání klíčových děl.